

“Ingen berättare skulle ha tagit sig igenom Markusevangeliet utan att säga att Markus är en berättare.” Så sade den världsberömda mytografen och berättare Martin Shaw för några år sedan när han gästade podcasten Seen & Unseen. Jag börjar med Shaws kommentar för att jag tror att hans insikt går förlorad för de flesta av oss. Tendensen har varit att se Markusevangeliets exceptionellt korta skildring av Jesu prövning som underlägsen jämfört med Matteus- eller Lukasevangeliets fylligare beskrivning av frestelserna som Jesus mötte under sin fyrtiodags kickoff-retreat i vildmarken. Shaws egen oväntad konvertering till kristen skedde för några år sedan i början på 20-talet. Den kom sent i livet till följd av en underlig erfarenhet han hade i vildmarken under den sista natten av en 101 dagar långt vakande. Om du inte känner till Martin Shaw och hans berättelse har du något att se fram emot. Han sammanfattar sin upplevelse den där 101:a natten med att säga, ”Jag visste bara att jag hade gått in i skogen i förväntan om att vigas till vildmarken, och att jag kom ut vigd till Kristus.” Hans berättelse och insikt om Markus som berättare öppnade mina ögon för ett annat sätt att tänka på Markusevangeliets kortare skildring av Jesus kamp i öknen. Markus lämnar utrymme för vår egen föreställningsförmåga att fylla i mellan raderna. Han öppnade sitt evangelium med ett tydligt citat från profeten Jesaja som förklarar Johannes Döparen. Men Jesaja texten förklarar också Jesus i öknen som trädgårdsmästaren som skulle få *Öknen och ödemarken [att] jubla (Jes 35)*.

Jag befarrar att våra föreställningsförmågor har blivit så svaga att vi missar rikedomerna som gömmer sig i Markus korta rader. Jesus hade precis blivit döpt och bekräftad som Guds älskade son när Anden drev honom ut till öknens vildmark där han mötte en verklighet som många är obekväma inför och andra kanske har svårt att tro på. De vilda djuren

kan vi föreställa oss, men en Satan som prövar och änglar som betjäna... för många är sådant vilda fantasier som vetenskap har hjälpt oss fälla som ett ormskinn. Markus ordval här är menat att väcka associationer med en annan äldre berättelse i oss; den vi hörde från Första Moseboken.

Berättelsen om de första människorna som drevs ut från Edens lustgård som en konsekvens av deras val att inte lyda Gud och respektera gränsen Gud satt för dem. Men även den berättelsen tenderar att gå förlorad för oss. Vi är korrekta att avvisa en bokstavsläsning och men felaktiga i vårt avvisande av myt som saga. Som briljanta berättare som C.S. Lewis och J.R.R. Tolkien påpekade är myter berättelser som skildrar sanningar som är djupare än fakta. Eller som Martin Shaw säger är en myt ett vilt sätt att berätta sanningen. I en ålder som avskyr gränser, en ålder av konsumtion och miljöförstöring utan motstycke, är denna urgamla myt sannare än någonsin. I transhumanismens tid när även dödens gräns ses som ett hinder som vi kan eliminera genom att ladda upp vårt medvetande till molnet ser vi att berättelserna från Edens lustgård förstår oss bättre än vi förstår oss själva.

Markusevangeliet börjar med att visa oss att en ny Adam har kommit och myten förvandlades till frälsningshistorien. Jesus är den Adam som motstod frestelsen att vara mer än en människa. Han förstår att gränserna givna av Gud är vad som gör oss fullt mänskligt i ordets ursprunglig eller bästa bemärkelse. Och han förstår vilka makter vi människor drabbas och upprätthålls av. För Jesus var de vilda djuren i Judeens vildmark – vargar, hyenor, schakaler och annat – en barnlek jämfört med de mäktigas intriger i Jerusalem.

Markusevangeliet inbjuder oss att leva i en besjälad värld där vi måste lära oss att urskilja andarna för att klamra oss fast vid det som är sant, gott och vackert; det vill säga vid det som kommer från Gud.

Markusevangeliet vill öppna våra ögon. Inte för vår egen nakenhet som Adam och Evas ögon öppnades vid syndafallet. Markus vill öppna våra ögon för Guds upprätthållande närvaro och seger över de förtryckande krafterna som vilseleder och förblindar oss.

Det är intressant att Markus inte skriver något om att Jesus fastade under sin tid i öknen. Vi läser in det tack vare de andra evangelierna men kanske bör vi inte göra det. Det som verkar vara viktig för Markus är att i mötet med skrämmande makter i ociviliserad terräng, blev Jesus upprätthållen av Guds andliga tjänare. Jesus utrustades för striden som väntade honom i civilisationen och han fick tydligen klarhet över sitt eget budskap och program. Versen direkt efter dagens läsning säger, *När Johannes hade blivit fångslad kom Jesus till Galileen och förkunnade Guds budskap och sade: »Tiden är inne, Guds rike är nära. Omvänd er och tro på budskapet.«*

De destruktiva makterna arbetade med full fart som skulle innebära Johannes Döparens våldsamma, för tidiga och orättvisa död men Jesus blev inte avskräckt. Tio verser efter dagens läsning hade Jesus börjat förkunna sitt budskap, han hade rekryterat lärjungarna och han hade sin första offentliga uppgörelse med ondskan. Fast att inte bli avskräckt av ondskan innebär inte att man är oberörd.

Här har dagens epistelläsning från Hebréerbrevet något viktigt att säga till oss i vår tid och kultur som verkar så inspirerad av ett stoiskt jämnmod. Vem som skrev Hebréerbrevet är okänt. Dess sätt att tänka speglar Aposteln Paulus men stilen är inte hans. Den skrevs till den andra generationen av kristna som inte kände Jesus under hans jordiska

verksamhet och liv men kom till tro genom apostlarnas lära och liv. Fast det är kallat ett brev är det mer likt en förkunnelse som vill hjälpa de troende som kämpade med svåra prövningar och brottade med frågan om det var värt mödan att följa Jesus.

Författaren vill styrka oss med en stor bild av verkligheten där Kristus, som en liten tid var ringare än änglarna, nu är tillsammans med Gud där han ber för oss. Hans böner är inte gissningar om hur det är att ha det svårt. Verserna vi hörde idag syftar på Jesu egen bön i Getsemanes trädgård där han var allt annat än oberörd inför det som väntade honom.

Minns du när du bad sist med höga rop och tårar? Ett bedrövande radioreportage om läget i Sudan fick mig att be tyst på tunnelbanan en morgon under veckan. Jesus känner till en fasansfull utsatthet; den sortens desperation som Sudans hundratusentals krigsoffer och miljontals flyktingar känner till. Han förstår förkrosselsen av en småbarnsförälder som är döende i cancer och Jesus förstår smärtan av att inte ha fått ett vanligt familjeliv med maka och barn. Han känner till den djupa sorgen av en utvisad tonåring med för mycket kunskap om ont och en alldeles för fattig fantasi för vad som är gott. Hoppet vi har i Jesus är inte att han skall hindra oss från att dö eller uppleva de svåra konsekvenserna av våra handlingar. Hoppet vi har i honom är att han vet hur man uppväcker de döda och han slutar aldrig söka oss oavsett hur långt öster om Eden vi vandrar. Jesus ber för världen än och han blir bönhörd därför att han böjde sig i tillit under Guds vilja.

Jesus egen brutala och för tidiga död innebär att Gud vet vilka krafter som en människa kan bli utsatt för. Och för att Jesus inte överträdde de gränserna som han satt för sin kamp emot ondskan, gränsen att inte ta till onda metoder, kan våra prövningar vara annorlunda. Som teologen

Chris Green har skrivit, all Jesu lidande skedde för att förvandla situationen för oss. Istället för att förändras av allt som hände honom förändrade Jesus allt som han gick genom och han gjorde det för vår skull. Han tog inga genvägar och därför har vi tillgång till hans kraft och gemenskap i varje prövning och lidande som vi lämnar över till honom.

Slutligen vill jag rikta vårt fokus mot den sista märkliga frasen från episteln, påståendet att Jesus är en överstepräst som Melkisedek. Hebréerbrevet utvecklar tanken om den mystiska kaananeiska kung och präst från Salem, eller Jerusalem längre fram i Hebréerbrevet. Men vad är motivationen för att likna Jesus tjänst med Melkisedeks?

När Abram, innan han blev Abraham, räddade sin brorson och några andra hövdingars förmögenhet från förövare, kom Melkisedek ut till honom med bröd och vin och välsignade honom i Gud den högstes namn. Det är hur Jesus, vår kung och präst vill möta oss idag. Han ger oss av sitt oförgängliga liv så att vi kan stå fasta som hans tjänare och vittnen i våra prövningar och hjälpa varandra när vi har det svårt. Som änglarna betjänade honom i öknen, betjänar Jesus oss idag. Så kom till bordet idag och låt dina ögon bli öppnade för Guds närhet, Guds omsorg, och för uppdraget som Gud har för dig. Amen.